

Saarekoda

Ajaleht ilmub igakuu 5. kuupäeval

Nr. 91

Juuli 2016

☞ *Aasta kaks nullkuusteist ongi käes - me ikka sõbrad käsikäes!* ☞

Tänases lehes:

Sõnum toimetajalt - lk. 1

Töövõimereform - lk. 2- 5

Ei saa me läbi Lätita- lk.5

Koja info;

Õnnitleme, Anne Tiitson;

Mälestame - lk. 6

Loe ajalehte „Saarekoda“

SPIK kodulehel

www.saarekoda.ee

✍ Ootame kaastöid

ja ettepanekuid

Toimetuse info:

Doris Peucker

☎ 51 355 31

✉ doris66@hotmail.ee

Saaremaa Pimedate Ühingu seltskond,
vabatahtlikud abilised ja bussijuht
7. juulil Valgeranna liival

*Maailm me ümber on meri -
vaata ise, kui näha sul soov!
Näe, taevas, see on nagu meri
ja pilved kui vahused vood.*

*Ja su silmades sinetab meri -
siinsamas, kuid ikka nii kaugel!
Sinu käteski lainetleb meri -
nii pehmelt, nii soojalt, nii raugelt...*

Mida toob tööealistele puudega inimestele 1. juuli 2016 töövõimereformi vaates?

*Anneli Habicht, Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht
Regina Salmu, Sotsiaalkindlustusameti kommunikatsiooninõunik*

Töövõimereformi käivitumise ajal kehtib korraga nii vana kui uus kord. Et muudatustest lihtsamalt aru saada, selgitame ja toome näiteid, kes, kuhu ja millal peab pöörduma.

1.07.2016 käivitub töövõimereformi teine etapp, mis muudab töövõime ja puude raskusastme tuvastamise korda.

Senised töövõime kaotuse protsendid asenduvad uues süsteemi järk-järgult kaheastmelise süsteemiga: osaline töövõime ja puudev töövõime.

Senise töövõimetuspensionini asemel hakatakse määrama töövõime toetust, mille suurus alates 1.07.2016 on osalise töövõime korral 192 ja töövõime puudumisel 337 eurot kuus. Kui uue hindamise tulemusena tuvastatakse praegusel töövõimetuspensionäri osaline töövõime, kuid saadav töövõimetuspension oli suurem, kui uus toetus, siis säilitatakse varasema töövõimetuspensionini suurus. Seda aga tingimusel, et inimene oli püsivalt töövõimeks tunnistatud kestusega vähemalt kaks aastat ja töövõime hindamise taotlus on töötukassale esitatud tähtaegselt.

Näide: teile on praegu määratud 90%-ne töövõimetus kestusega alates 01.03.2015 kuni 30.04.2017 ning te saate praegu töövõimetuspensionini 286 eurot kuus, kuid peale uut hindamist määratakse teile osaline töövõime, ei hakka te saama uut toetust 192 eurot kuus vaid varasema pensioniga võrdset toetust ehk ikka 286 eurot kuus. Seega pole vaja karta toetuse vähenemist uues süsteemis.

Osalise töövõimega isikul on õigus töövõimetoetusele juhul, kui ta täidab aktiivsuspõhiseid: töötab, õpib või on töötuna arvele võetud töötukassas.

Kuidas töövõimet hinnatakse ja puude raskusastet tuvastatakse?

Töövõime hindamiseks on õigus kõigil Eestis elamisõigusega elavatel inimestel, kes on tööealised (16-aastased kuni vanaduspensioniealised). Töövõime hindamine hakkab põhinema rahvusvahelisel süsteemil, mis mõõdab, kas inimene mingi funktsioonihäire tõttu ei saa teha tööd, õppida, suhelda või teha töötamisega seotud igapäevaelu toiminguid (näiteks ei saa töötada või õppida ilma spetsiaalse abivahendita või keskkonnakohanduseta, läbida jalgsi pikemaid vahemaid, kasutada ühistransporti jms).

Puude raskusastme tuvastamisel võetakse arvesse inimese: terviseseisund; tegevusvõime; kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve vajadus, mis on suurem inimese eakohasest abivajadusest ja mis esineb vaatamata tehniliste abivahendite kasutamisel; elukeskkond; rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevused. Puude raskusastmeid jääb endiselt kolm: sügav puue, raske puue ja keskmine puue. Puude raskusaste tuvastatakse tööealisele puudega inimesele kestusega kuni viis aastat, kuid mitte kauemaks kui vanaduspensionieani. Kui tööealisel inimesel on tuvastatud puuduv töövõime kuni vanaduspensionieani, võib ka puude raskusastme tuvastada kuni vanaduspensionieani.

Kellele ja millal uus meetodika kehtima hakkab

- **Alates 1.07.2016 saavad esmakordselt töövõime hindamist taotlevad inimesed teha seda töötukassas.**

Näide: puudega lapsed, kellel täitub 16 eluaastat peale 1.07.2016 või tööealised, kes tervise püsiva halvenemise tõttu pöörduvad esmakordselt töövõime hindamisele. Esmased taotlejad peavad olema käinud 6 kuu jooksul enne taotluse esitamist oma pere- või eriarsti vastuvõtul.

- Inimesed, kellel on määratud töövõimekaotuse protsent või invaliidsusgrupp tähtajatult, jätkavad töövõimetuspensioni saamist kuni vanaduspensionieani.
- Inimesed, kellele on määratud töövõime kaotuse protsent ja kelle korduvekspertiisi tähtaeg saabub vahemikus 1.07 - 31.12.2016., peavad töövõimetuse korduvhindamiseks pöörduma kuni 2016. aasta lõpuni veel Sotsiaalkindlustusametisse (SKA= Pensioniamet).

Näide: kui teie püsiva töövõime kaotuse otsus kehtib kuni 10.10.2016., siis pöörduke korduvekspertiisiks endiselt SKA-sse (pensioniametisse) ning teil hinnatakse töövõimetust senise meetodika alusel.

- Inimesed, kellele on määratud töövõime kaotuse protsent ja kelle korduvekspertiisi tähtaeg saabub 1.01.2017 või hiljem, saavad töövõimetuspensioni kuni tähtaja lõpuni. *Näide: kui teil on püsiv töövõimetust ja puude raskusaste tuvastatud SKA poolt kestusega kuni 31.03.2018, jätkab SKA töövõimetuspensioni ning puuetega inimeste sotsiaaltoetuse maksmist määratud summas kuni 31.03.2018. Juhul kui soovite taotleda kordusekspertiisi, siis tuleb teil esitada uus taotlus Eesti Töötukassasse (edaspidi töötukassa) või SKA-sse otsusel märgitud korduvekspertiisi tähtaja jooksul, kuid mitte hiljem kui 31.03.2018. Enne taotluse esitamist 6 kuu jooksul tuleb pöörduda oma pere- või eriarsti vastuvõtule ja informeerida arsti, et plaanite esitada töövõime hindamise taotluse.*

Kuidas taotlusi esitada

Elektroonselt on võimalik taotlust esitada töötukassa iseteenindusportaali kaudu või saata taotlus e-posti teel digiallkirjastatuna töötukassasse või SKA-sse. Lisaks saab taotluse saata kasutades postiteenust. Taotlusi saab esitada ka töötukassas või SKA-s kohapeal.

NB! Taotlust täitma asudes ...

Varuge täitmiseks piisavalt aega, u 1-1,5 h. Kirjeldage oma seisundit ja võimekust vastavalt tegelikkusele, arvestades igapäevategevusi ja toimetulekut. Ärge aimake küsimust ette vaid lugege see tähelepanelikult läbi. Abivahendi olemasolul arvestage soorituse kirjeldamist koos abivahendiga. Küsimustele vastates tuleb arvestada, et tegevus peab olema sooritatav:

- tavapärasel määral ohutult - tegevus ei tohi olla teostatud **ülisuure** pingutusega;
- piisavalt hästi ja nii tihti kui vajalik - tegevust peab olema võimalik korrata kohe pärast selle lõpetamist või väikese ajavahemiku möödumisel, see ei tohi kaasa tuua nii suurt kurnatust, et peale üht korda rohkemaks jõudu ei jätku;
- mõõduka aja vältel - tegevus peab olema sooritatav mõistliku aja jooksul. Mõistlik tähendab, et tegevus võtab enam-vähem kaks korda niipalju aega, kui see võtaks tervisekahjustuseta inimesel;
- vastusevarianti "seisund on muutlik" tuleks kasutada siis, kui vastava tegevuse tegemine mõnikord on võimalik ja mõnikord mitte. Kui seisund on muutlik, tuleb täpsustuste lahtis võimalikult selgelt kirjeldada, milline on taotleja tegevuste suutlikkus nõrka päeval ja milline nõrka päeval (heal perioodil/halval perioodil), kui sageli esineb enesetunde halvenemist.

Kuidas tehakse otsus

Töövõime hindamise ja puude raskusastme tuvastamise otsus põhineb ekspertarsti poolt koostatud hinnangul inimese terviseseisundi kohta. Hinnangut antakse kas ainult dokumendipõhiselt või lisaks sellele kohtub inimesega ka ekspertarst. Dokumendipõhine ekspertiis viiakse läbi inimese poolt täidetud taotluse andmete, Tervise infosüsteemist või taotleja arstilt saadud terviseandmete ning vajaduse korral ekspertarsti poolt teistele spetsialistidele või arstidele esitatud täiendavate päringute alusel. Visiidipõhine ekspertiis viiakse läbi olemasolevate dokumentide ja taotlejaga silmast silma kohtumise põhjal. Seda aga vaid juhul kui olemasolevate dokumentide ja andmete põhjal ei ole piisava täpsusega võimalik töövõimet hinnata või esitatud andmed on vastuolulised.

Lisainfot saate:

Sotsiaalkindlustamet: tel. 6121360 või lühinr. 16106

www.sotsiaalkindlustusamet.ee/puuetega-inimestele/

Eesti Töötukassa: tel. 15501

www.tootukassa.ee/toovoimereform

Ei saa me läbi Lätita...

Reisiseltskonna nimel Kersti

Mai lõpus võtsime oma tegevustoa rühmaga ette reisi Lätti. Eesmärgiks oli külastada parun Münchhauseni mõisa, mis nüüd on avatud muuseumina. Vaatamist on seal hulga ning kellel aega rohkem, siis ka tegevusi suurel maa-alal. Muuseum asub vanas mõisahoones, kus ka reaalselt parun elas 6 aastat koos oma kauni abikaasa Jacobinega. Parun sai kuulsaks juba oma eluajal,

kuna jutustas inimestele oma imepärastest seiklustest, millest on kirjutatud raamatuid ja vändatud filme isegi Hollywoodis. Üheks näiteks on see, kuidas parun Vene–Türgi sõjas lendas kahurikuulil. Kõigist imetegudest ei jõua siinkohal jutustada, aga kel huvi võib raamatutest ise lugeda.

Muuseumi esimesel korrusel saab näha ajastuhõngulisi ruume ning parunit ennastki. Teisel korrusel on see-eest Läti ajalooa seotud isikute vahakujude näitus, näiteks võib seal kohata Raimonds Paulsi, Uljana Semjonovat ja paljusid teisi. Samuti on eksponeeritud Baltikumi suurim klaasist õllekannude kogu – võib-olla ka Euroopa suurim!

Muuseumist leidis meie bussijuht reklaamlehe lähedal asuva jalgrattamuuseumi kohta, otsustasime ka seda külastada. Seal oli vaatamist ja uurimist päris palju ning omanik selgitas meile väga huvitavalt ja konkreetsetl jalgrataste ajaloo ja muu kohta.

Pärast muuseumite külastamisi saime käia ka kohalikus poes ja kaasa osta Lätis toodetud head ja paremat.

Meie reisiseltskonna muljed ja emotsioonid olid väga kõrgel hoolimata pikast päevast ja bussisõidust. Ka ilm soosis reisi, sest ei olnud ei palav ega külm, saarlaste viiti just paras.

Koja info

**Kuulmisnõustaja vastuvõtt SPIK ruumes
neljapäeviti kell 13 – 15 ja reedeti kell 11 – 13**

Samadel nädalapäevadel ja kellaaegadel konsultatsioon telefonil 45 55 697

INVABUSS ETTETELLIMISEL (vähemalt 2 tööpäeva)

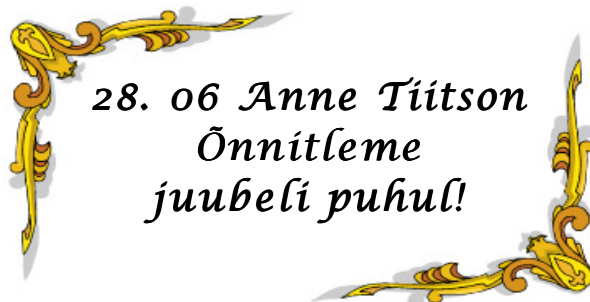
**Tellimusi võtab vastu dispetšer Lea Kruusmägi mob.: 55 642 886 või
kolmapäeviti kell 10.00-15.00 ka lauatelefonil 45 55 697.**

Lisaks saab tellimusi esitada tööpäevadel ka SPIK üldtelefonil 45 55 697
või e-mail: saarekoda@gmail.com

Hind: Invabussi tellimine kuni 20km (kilometraaž arvestatud algpunktist algpunkti)
10.-, alates 20km-st lisandub 0,50 senti km; ooteaeg 3.- 1h.

Eritingimused kokkuleppel. Lisainfo ja pildid sõiduki kohta www.saarekoda.ee

Massaaž kokkuleppel, massöör Anneli Lõhmus tel.: 56 93 70 84

*Mälestame Saaremaa Pimedate
Ühingu kauaaegseid liikmeid -
Saima Sepp
Paavo Sepp*

Saaremaa Puuetega Inimeste Koda

Pikk 39, Kuressaare

E – R 10.00 – 15.00

tel.: 45 55 697, 45 33 260

email: saarekoda@gmail.com koduleht: www.saarekoda.ee